

آموزش پرورش و رشد ذهنها دانش آموزان

میزگرد

میزگرد دانش آموزان دبیرستان علامه طباطبایی چهارمحال و بختیاری

● آقای حیدر پور از نظر شما آموزش و پرورش دارای چه مشکلاتی است که به تغییر و تحول نیاز دارد؟

حیدر پور: دبیرانی که در روستاها مشغول به تدریس هستند، خیلی بیشتر آموزش ببینند تا بتوانند دانش آموزان را بهتر تعلیم دهند و تربیت کنند. خواب‌گاه‌ها هم باید از محیط آرام‌تر و بهتری برخوردار شوند تا بچه‌ها در آن احساس راحتی بیشتری داشته باشند. خوش‌بختانه در مراکز استان دبیرانی که تدریس می‌کنند، دبیران خوبی هستند و در دانشگاه‌ها هم تدریس می‌کنند. ولی در روستاها این‌گونه نیست و باید بیشتر به آنها توجه شود.

● آقای کثیری، مشکلات آموزش و پرورش چیست که نیاز به تغییر و تحول احساس می‌شود؟

کثیری: فضا و امکان لازم را برای کار دانش‌آموزی فراهم نمی‌آورند. برخی دانش‌آموزان خلاقیتی دارند که می‌توان با استفاده از آنها برای مشکلات فعلی راه‌حل پیدا کرد. توجه به افکار دانش‌آموزان خیلی مهم است. مثلاً بعضی از دانش‌آموزان از دبیران و بعضی از دبیران از دانش‌آموزان ناراحت هستند. باید با اینها صحبت کرد و دید خود آنها برای حل این مسائل چه راه‌حلی پیشنهاد می‌کنند. از دانش‌آموزان با فرم‌های نظرسنجی نظر خواهی شود. به این وسیله دانش‌آموزان احساس تعلق بیشتری نسبت به مدرسه پیدا خواهند کرد و بیشتر مشارکت خواهند کرد.

● مشکلات مورد نظر شما چه مشکلاتی هستند؟

کثیری: وقتی این فرمها در مدرسه در اختیار دانش‌آموزان قرار بگیرد، آنها فرمها را پر خواهند کرد و مشکلات خود را در آنها اعلام می‌کنند. بعداً کارشناسان می‌توانند این مشکلات را بررسی کنند و به رفع آنها بپردازند؛ مسائلی مثل جابه‌جایی مدارس در اواسط سال تحصیلی، مسائل مربوط به خوابگاهها و کمبودهای آنها، رفت و آمد، نحوه مدیریت توسط مدیر مدرسه و از این قبیل موارد.

● در رابطه با دبیران هم مشکلی دارید؟

کثیری: بیشتر دبیران ما از نظر علمی و سواد خوب هستند، ولی فقط سواد ملاک تدریس خوب نیست، بلکه نحوه بیان کردن درس، نوع درس دادن و ... خیلی مهم است. شاید ۶۰ درصد معلمان مدرسه ما نحوه بیان خوبی ندارند، ولی از سواد خوبی برخوردار هستند.

● آقای یگانه، شما نظرتان را درباره مشکلات آموزش و پرورش بفرمایید. چه نیازی به تغییر و تحول وجود دارد؟

یگانه: از نظر امکانات بین چهارمحال و بختیاری و تهران که مرکز محسوب می‌شود، تفاوت بسیار زیادی وجود دارد. امکانات ما در چهارمحال و بختیاری بسیار ناچیز است. ما اگر امکانات داشتیم، الان از لحاظ سطح آموزش با تهران یکی بودیم.

● یعنی شما تهران را از این نظر غنی می‌بینید؟ (در تهران هم فقدان امکانات در تعدادی از مراکز آموزشی وجود دارد)

یگانه: بله. در تهران امکانات بسیاری وجود دارد و از آن بهره می‌برند.

● جناب نادری، نقش دانش‌آموزان را در ایجاد تغییر و تحول چگونه می‌بینید؟

نادری: ما باید مسائل را دسته‌بندی کنیم. مسائل دبیران و آموزش و پرورش از هم جدا نیستند. بیاییم در مورد دانش‌آموزان صحبت کنیم. سن اکثر بچه‌ها سن نوجوانی است و می‌توان گفت بهترین، حساس‌ترین، سخت‌ترین و در عین حال، آسان‌ترین دوره زندگی آنهاست. بهترین و مهم‌ترین تقسیمات زندگی را در این برهه از زندگی خود می‌گیرند. به نظر من، کمتر روی روح و روان و تفکر دانش‌آموزان کار می‌شود بیشتر به درس اهمیت داده می‌شود. اکثر بچه‌هایی که مشکل رفتاری دارند، مثل بقیه دانش‌آموزان سرکلاس نشسته‌اند، ولی حضور ذهن در کلاس ندارند ذهن آنها کجاست؟ ما نقش مشاور روان‌شناس را در مدارس خود نادیده می‌گیریم. در حال حاضر، مشاوران نقش کلیشه‌ای دارند، در صورتی که

زمان‌زاد: اگر دانش‌آموز هدف را مشخص کرده باشد و انگیزه رسیدن به آن را داشته باشد و از امکانات نیز برخوردار باشد، دیگر مسائل را می‌توان حل کرد. متأسفانه، بعضی از معلمین با سطح سواد بالا توانایی ارتقای مطالب را ندارند. مورد بعدی که خیلی تأثیرگذار است، تأکید زیاد از حد آموزش و پرورش بر مسائل نظری است. آزمایشگاه و گردش علمی تعریف شده است، اما ما هنوز ندیده‌ایم.

● آقای رضا محمدی نظر شما در این باره چیست؟

محمدی: آموزش و پرورش کشور ما متأسفانه فقط به نمره منحصر شده است. اصلاً به دانش‌آموز اهمیت داده نمی‌شود که توانایی انجام چه کارهایی را دارد، فقط نمره مطرح است. نمی‌گویند که این نمره چه‌طور به دست آمده، سطح آموزش چگونه بوده، دانش‌آموز در چه شرایطی به سر می‌برد و معلم چگونه درس داده است. یادگیری اصلاً مهم نیست! معلمین هم در مورد یادگیری اصلاً تلاش نمی‌کنند!

● یعنی معلمین از طریق کتب معرفی شده، با شما خیلی ارتباط برقرار نمی‌کنند؟

محمدی: خیر. آموزش کافی در این رابطه با کتاب صورت نمی‌گیرد، بلکه فقط از جزوه‌های کوچک و مختصر استفاده می‌شود. معلم یک جزوه را نزدیک به ۱۰ سال تدریس می‌کند و اصلاً توجه ندارد که با گذشت زمان این جزوه را باید تغییر داد یا کامل کرد.

● زمان‌زاده: خیلی از معلمها از کتابهای درسی شکایت می‌کنند. مثلاً معلم زیست‌شناسی می‌گوید فلان موضوع حذف شده است، یا این موضوع پیش نیاز بوده است. بیشتر توضیح دهید:

نادری: برخی معلمان در بیان ضعیف هستند. در تربیت معلم باید هم‌زمان با آموزش مطالب، مطالب مربوط به فن بیان را هم بیاموزند. روشهای گوناگون تدریس را باید به معلمها آموزش دهیم. باید کاری کنیم که در شرایط متفاوت بتوانند به نحو خوب آموزش بدهند. معلم اگر بیان خوبی نداشته باشد، اعتبارش کم می‌شود.

باید صمیمی‌ترین دوست دانش‌آموز باشند. بیاییم نقش مشاوران را پررنگ کنیم و از نیروهای نخبه به‌عنوان مشاور استفاده کنیم. روان‌شناسی فقط در سال سوم رشته انسانی مورد توجه قرار می‌گیرد، در صورتی که روح و روان را همه ما داریم. همه درسهای ما، مثل فیزیک، شیمی و... وقتی خوب هستند که دانش‌آموز از لحاظ ذهن آماده باشد. ما باید علت کارها و رفتارها را بدانیم. مشاور خیلی تأثیرگذار است، چون بزرگ‌ترین مشکلات دانش‌آموزان در این دوره، مشکلات روان‌شناختی است. دانش‌آموزان ما در کتاب همه چیز را می‌بینند به جز نوشته‌ها و محتوای آنها. حواس آنها به همه چیز هست به جز درس و کتاب! خوب دلیل آن چیست؟ یک دلیل آن به خانواده برمی‌گردد، ولی مدرسه خانه دوم ماست! دانش‌آموز اگر در مدرسه راحت باشد و بتواند مشکلات خود را حل کند، می‌تواند حتی مشکلات خود را در خانه هم به نوعی حل کند. باید کاری کنیم که اگر دانش‌آموز مشکل داشته باشد، به مدرسه پناه بیاورد. دانش‌آموز نباید از مشاور بترسد. دانش‌آموز و مشاور باید رابطه دوستانه داشته باشند. ما خیلی از مسائل را می‌دانیم، ولی نمی‌دانیم چگونه آنها را حل کنیم. ما در تربیت معلم نیروهایی با ۲۰ سال سابقه داشتیم و از چند سال آخر کارشان که تقریباً گل کارشان بود، می‌توانستیم حداکثر استفاده را ببریم، و آنها را کنار زدیم و نیروهای تازه وارد را جای‌گزین کردیم. طرح آقای حاجی بابایی طرح بسیار خوبی است، ولی باید این طرح را نظام‌مندتر کنیم. برای تحصیلات نیروهای خود و ارتقای آنها برنامه‌ریزی کنیم. لازم است نیروهای نخبه را وارد آموزش و پرورش کنیم. هر چه نیروهای ما نیروهای بهتری باشند، دانش‌آموزان بهتری تربیت می‌کنند و خروجی نظام بهتر می‌شود. ما باید شرایط را تغییر دهیم. هم دبیر، هم دانش‌آموز و هم سازمان آموزش و پرورش باید تغییر و تحولاتی را در خود ایجاد کنیم تا از این وضعیت نابسامان خارج شویم. تغییرات باید هدفمند باشند.

● جناب زمان‌زاد، نظر شما درباره نقش دانش‌آموز در تغییر و تحول آموزش و پرورش چیست؟